

KAYSERİ SANAYİ ODASI

AFGANİSTAN ÜLKE RAPORU

07 MART 2018

Kocasinan Bulvarı No: 161 Kocasinan 38110 Kayseri / TÜRKİYE
Tel: +90 (352) 245 10 50 Fax: +90 (352) 245 10 40

e-mail: info@kayso.org.tr

www.kayso.org.tr

AFGANİSTAN

Ülke Raporu

Resmi Adı : Afganistan İslam Cumhuriyeti

Yönetim Biçimi : İslam Cumhuriyeti

Başkent : Kabil

Nüfus : 34.124.811

Nüfusun Etnik Dağılımı: % 42 Peştun, % 27 Tacik, % 9 Hazara, % 9 Özbek, % 4 Aimak, % 3 Türkmen, % 2 Baloch, % 4 diğer.

Para Birimi : Afgani "AFN"

GSYİH – Satın Alma Gücü Paritesi: 69,51 milyar \$ (2017 verl.)

Reel Büyüme Oranı : % 2,5 (2017 verl.)

GSYİH Kişi Başına : 1.900 \$ (2017 verl.)

Sektörel Bileşim: Tarım: % 22, Endüstri: % 22, Hizmet: % 56

Enflasyon Oranı: % 6 (2017 verl.)

Dış Borç Tutarı : 1,28 milyar \$

İş Gücü : 8 milyon kişi

İşsizlik Oranı : % 35 (2008 verl.)

Endüstri : Tuğla, tekstil, sabun, mobilya, ayakkabı, gübre, hazır giyim, gıda ürünleri, alkolsüz içecekler, soda, çimento, elle işi halılar, doğal gaz, kömür, bakır.

Endüstrinin Büyüme Oranı: % 2,4 (2014 verl.)

Tarım Ürünleri : afyon, buğday, meyve, çerez, yün, koyun eti, koyun/kuzu postu.

İhracat : 619,2 milyon \$ (2016 verl.)

İhracat Ürünleri : Afyon, meyve ve çerez, el işi halı, yün, pamuk, deri ve kürk, değerli ve yarı değerli taşlar.

İhracat Ortakları: % 46,3 Pakistan, % 37,6 Hindistan

İthalat : 6,16 milyar \$ (2016 verl.)

İthalat Ürünleri : Makine ve diğer sermaye ürünleri, gıda, tekstil, petrol ürünleri

İthalat Ortakları : % 19,3 İran, % 18,3 Pakistan, % 16,7 Çin, % 9,5 Kazakistan, % 6,1 Özbekistan, % 5,4 Türkmenistan, % 4 Malezya (2016 verl.)

Doğal Kaynakları: Doğal gaz, petrol, kömür, bakır, krom, talk, barit, kükürt, kurşun, çinko, demir cevheri, tuz, değerli ve yarı değerli taşlar.

Din : İslam (% 89,7 Sünni Müslüman, % 10 Şii Müslüman, % 0,03 diğer.)

Diller : Resmi dili Pestuca(Afganca) ve Darice (Farsça) dır(Baskın dil olarak % 80)
% 47 (resmi) Peştuca, %11 Özbekçe, %5 İngilizce, %2 Türkmence, %2 Urduca, %33 Diğer azınlık dilleri.

KAYSERİ AFGANİSTAN DIŞ TİCARET VERİLERİ

KAYSO verilerine göre 2017 yılında Odamız üyesi firmalar Afganistan'a **1.684.324 FOB \$** lık ihracat gerçekleştirmiştir. Afganistan Kayseri'den en çok ihracat yapılan ülkeler arasında **101'nci** sırada yer almaktadır.

İHRAÇ EDİLEN ÜRÜN GRUPLARI	İHRACAT İÇİNDEKİ PAYI (%)
Demir-Çelikten Mamul Eřya (<i>Muhtelif Kablo ve İletkenleri, ...</i>)	52,61
Gıda (<i>Yumurta, ...</i>)	19,69
Elektrikli Ev Aletleri (<i>Elektrikli Fırın, Ocak, Barbekü, Davlumbaz, ...</i>)	16,66
Mobilya (<i>Mobilya, Ahşap Panel, Profil, ...</i>)	10,26
Makine (<i>Süt Krema Makinaları,....</i>)	0,79

Türkiye - Afganistan Siyasi İlişkileri

Türkiye Büyük Millet Meclisi Hükümeti'nin aldığı ilk kararlardan biri Kabil'de temsilcilik açmak olmuş, bu çerçevede Afgan asıllı bir Türk subayı olan Abdurrahman Samadan Kabil'e temsilci olarak atanmış ve iki ülke arasında diplomatik ilişkiler 1921 tarihli Türkiye-Afganistan İttifak Muahednamesiyle tesis edilmiştir. Büyükelçiliğimiz Kabil'de açılan ilk diplomatik misyon sıfatını taşımaktadır. Afganistan da TBMM'yi tanıyan ikinci ülke olmuştur. Kabil Büyükelçiliğimizin kurulu olduğu 45.065 m² genişliğindeki arazi, dönemin Kralı Emanullah Han tarafından armağan edilmiştir. (Büyükelçiliğin tapusu Türkiye Cumhuriyeti adına 25 Kasım 1945'de düzenlenmiştir.)

Türkiye 1920-1960 yılları arasındaki dönemde Afganistan'ın modernleşme çabalarını desteklemiş ve bu ülkedeki idari, askeri, kültür, eğitim ve sağlık gibi temel devlet kurumlarının gelişmesinde önemli rol oynamıştır. 1932-1960 döneminde 212 öğretmen, hekim, subay ve diğer uzmanlarımız Afganistan'a gönderilmiştir. Yakın dostluk ve işbirliği ilişkileri, Afganistan'ın Sovyetler Birliği'nin etkisi altına girmesine kadar devam etmiştir. Sovyet işgalinin 1989 yılında sona ermesinin ardından Türkiye, Afganistan'daki gelişmeleri yakından izlemeyi sürdürmüş, gerek dış aktörler, gerek ülkedeki tüm gruplarla temas ederek Afganistan'a istikrar ve barış getirilmesine katkıda bulunmaya çalışmıştır. Türkiye bugün de, Afganistan'ın güvenlik, kalkınma ve kapasite oluşumu alanlarındaki çabalarını aktif olarak desteklemektedir.

Türkiye'nin Afganistan politikasında dört unsur ön plandadır. Bunlar, Afganistan'ın birlik ve bütünlüğünün korunması, güvenlik ve istikrarının sağlanması, ülkede halk desteğini ve katılımı ön planda tutan geniş tabanlı siyasi yapının güçlenmesi ve Afganistan'ın terörden ve aşırı akımlardan arındırılarak, halkın huzur ve refaha kavuşturulmasıdır. Bu hedefler doğrultusunda Türkiye, gerek ikili düzeyde, gerek BM ve NATO'nun gayretlerini desteklemek suretiyle Afganistan'a kapsamlı katkılarda bulunmaktadır. Keza Afganistan'ın komşularıyla ilişkilerinin gelişmesi, ülkemizin Afganistan'a yaklaşımının başat unsurlarından birini teşkil etmektedir.

Bu amaçla 2007 yılında Türkiye-Afganistan-Pakistan Üçlü Zirve Süreci ve 2011 yılında da Asya'nın Kalbi bölgesi ülkelerinin katılımıyla İstanbul Süreci başlatılmıştır. İstanbul Süreci'nin Yedinci Bakanlar Konferansı 1 Aralık 2017 tarihinde Azerbaycan'ın evsahipliğinde Bakü'de düzenlenmiştir. Konferansta ülkemiz Sayın Bakanımız başkanlığında bir heyet tarafından temsil edilmiştir. Anılan Konferansta ülkemiz, Sürecin 2018 yılındaki eşbaşkanlığını Azerbaycan'dan devralmıştır.

Ülkemizin 2004 yılından itibaren Afganistan'da yürüttüğü kalkınma programı, yaklaşık 1 milyar Dolar değerindeki 1000'i aşkın projeye, Türkiye'nin bugüne kadar bir ülkeye yönelik gerçekleştirdiği en büyük dış yardım programları arasındadır. Brüksel'de 4-5 Ekim 2016 tarihlerinde düzenlenen Afganistan Konferansı'nda Sayın Bakanımız 2018-2020 dönemi için kalkınma yardımlarımıza yönelik taahhüdümüzü 150 milyon Dolar olarak açıklamıştır. Varşova'da 8-9 Temmuz 2016 tarihlerinde düzenlenen NATO Zirvesi'nde ise tarafımızdan Afganistan güvenlik güçlerinin idamesine katkı olarak 2018-2020 dönemi için 60 milyon Dolar taahhütte bulunulmuştur.

Üst düzeyli ziyaretler bağlamında, Afganistan Cumhurbaşkanı EŐref Gani'nin daveti üzerine Sayın Cumhurbaşkanımız, 18 Ekim 2014 tarihinde Afganistan'a resmi bir ziyaret gerçekleŐtirmiŐtir. Sözkonusu ziyaret 46 yıl aradan sonra Türkiye'den Afganistan'a Cumhurbaşkanı düzeyinde gerçekleştirilen ilk ziyaret olup, Sayın Cumhurbaşkanımız, Afganistan'da yeni yönetimin iŐbaşına gelmesinden sonra Afganistan'ı ziyaret eden ilk devlet başkanı olmuştur. Ziyaret vesilesiyle iki ülke arasında Stratejik Ortaklık ve Dostluk AnlaŐması imzalanmıştır.

Afganistan Cumhurbaşkanı EŐref Gani, Sayın Cumhurbaşkanımız'ın davetlisi olarak, 23-24 Aralık 2015 tarihlerinde ülkemize resmi bir ziyarette bulunmuŐtur. Sözkonusu ziyaret sırasında, Güvenlik İŞbirliği AnlaŐması, DıŐiŐleri Bakanlıkları Arasında Siyasi DanıŐma Mekanizması Hakkında Mutabakat Muhtırası ve TİKA ile Afganistan İŐlam Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı'nın İdari Ofisi Arasında Mevlana Türk-Afgan Kız Üniversitesi Kampüsü'nün İnŐası Hakkında Niyet Beyanı imzalanmıştır.

Afganistan Cumhurbaşkanı EŐref Gani, 13 Aralık 2017 tarihinde İstanbul'da düzenlenen Kudüs konulu OlaĐanüstü İİT Zirvesine katılmıŐ ve Sayın Cumhurbaşkanımızla bir görüşme gerçekleŐtirmiŐtir.

Sayın Bakanımız 16 Haziran 2016 tarihinde Kabil'i ziyaret etmiŐ, bu çerçevede Cumhurbaşkanı Gani, İcra Heyeti Başkanı Abdullah, DıŐiŐleri Bakanı Rabbani ve Maliye Bakanı Eklil Hakimi'yle görüşmeler gerçekleŐtirmiŐtir.

Ülkemiz ile Afganistan arasında siyasi istıŐarelerin ikincisi Sayın MüsteŐarımız ve Afganistan DıŐiŐleri Bakan Yardımcısı Hikmet Halil Karzai başkanlığındaki heyetler arasında 3 Nisan 2017 tarihinde Ankara'da yapılmıştır.

Türkiye - Afganistan

Ekonomik İlişkileri

İkili İŞbirliği Mekanizmaları:

Karma Ekonomik Komisyon (KEK): Türkiye-Afganistan Karma Ekonomik Komisyonu (KEK) I. Dönem Toplantısı 26-27 Nisan 2005 tarihlerinde Ankara'da gerçekleştirilmiştir. KEK Türkiye-Afganistan EŐbaŐkanımız İŐiŐleri Bakanı Sayın Süleyman Soylu'dur.

İki ülke arasında Çifte Vergilendirmenin Önlenmesi AnlaŐması (ÇVÖA) imzalanması önem arz etmektedir.

İŐ Konseyi: İŐ Konseyi son toplantısı Aralık 2015'te İstanbul'da Cumhurbaşkanı EŐref Gani'nin ziyareti sırasında yapılmıştır.

RECCA: Afganistan İçin Bölgesel Ekonomik İŞbirliği Konferansı (RECCA), Afganistan'ın ekonomik kalkınmasına katkıda bulunmak amacıyla 2005 yılında başlatılmış bulunan bölgesel işbirliği platformudur. RECCA 7. Bakanlar Toplantısı 14-15 Kasım 2017 tarihlerinde Türkmenistan'ın başkenti AŐkabat'ta düzenlenmiştir. RECCA Konferanslarına son dönemde iş çevreleri, akademisyenler ve sivil toplum örgütlerinin temsilcileri de iŐtirak etmektedir. Ülkemiz, RECCA Toplantılarına düzenli olarak katılmaktadır.

Afganistan, Türkmenistan, Hazar Denizi, Azerbaycan, Gürcistan ve Türkiye (Karadeniz) arasında taşımacılığı, transit geçiŐi ve dolayısıyla bölgesel ekonominin, ticari ilişkiler ile ulaşım bağlantılarının gelişimini amaçlayan Lapis Lazuli Transit, Ticaret ve TaŐımacılık Güzergahı AnlaŐması, RECCA Bakanlar Toplantısı marjında 15 Kasım 2017 tarihinde AŐkabat'ta imzalanmıştır.

Afganistan'daki Türk Yatırımları ve Müteahhitlik Hizmetleri:

Afganistan'da faaliyet göstermekte olan 127 Türk firmasının %90'ı inŐaat ve müteahhitlik sektörlerinde çalışmakta olup, anılan firmalar 2003-2016 yılları arasında yaklaşık 6 milyar ABD Doları tutarında 627 proje gerçekleŐtirmişlerdir. Türk firmaları müteahhitlik alanında yabancı yatırımcılar arasında birinci sıradadır. Türk sermayeli firmalar hizmet (sağlık, lojistik, danıŐmanlık vb.), enerji ile madencilik sektörlerinde de faaliyet göstermektedirler.

Afganistan-Türkiye ÇVÖA müzakereleri:

ÇVÖA ilk tur müzakereleri 6-8 Haziran 2016 tarihleri arasında Ankara'da gerçekleştirilmiştir. İkinci tur müzakerelerin en kısa sürede gerçekleştirilmesi arzu edilmektedir.